

- Nebezpečí bezprostředního přenesení cholery z lidí na lidi jest tudíž menší nežli při mnohých nemocích nakažlivých: spále, osypkách, záškrti, skvrnitém tyfu atd., při kterých zárodek nemoci obsažen jest ve vzduchu vydechovaném, ve hlenu z úst nebo z nosu a z hrtanu, v šupinách pokožky atd.

3. Hlavními nositeli zárodku cholery ve styku bližším jsou vedle osob cholerou nemocných jejich prádlo výměty pokálené, oděv a jiné předměty, kterých užívají, záchody, do kterých se výměty cholerové vlévají a jež jimi pokáleny jsou, voda z potoků, řek, rybníků, ve kterých se perou znečištěné věci osob cholerou nemocných, neb které mají nečisté přítoky, voda ze studní, položených přímo nebo blíže u záchodů a hnojišť, zejména obsahuje-li voda dostatečné množství živné látky, spůsobilé k vývoji a rozmnožení zárodku cholery.

4. Zárodek cholery nerozmnožuje se totiž a neobnovuje se pouze v ústrojí lidském, nýbrž i v půdě vlhké, obsahující částky hniloby schopné, ve vodě znečištěné látkami organickými, na pokrmech, na znečištěném vlhkém prádle.

Tím se dá vysvětliti, že cholera se může rozšířiti nejen přímým přenesením ze člověka na člověka, nýbrž i zárodkem, který v půdě, ve vodě atd. obnoven jest a odtud opět do těla lidského se vrací. Těmito okolnostmi jest podmíněno zejména současné objevení se cholery u osob, nalezajících se ve stejných poměrech, a tvoření se nákazy hromadné.

5. Doba inkubační, t. j. čas mezi vzniklým nakažením a objevením se prvních příznaků nemoci, jest u cholery omezena, trváť zřídka přes 5 až 7 dní.

6. Na počet onemocnění, jakož i na rozvoj k rozšíření epidemickému působí velmi podstatně, jak zkušenost učí, poměry místa a času a dispozice individuální.

Mnohonásobná pozorování ukazují k tomu, že na mnohých místech cholera se nikterak značně epidemicky nerozšíří, ačkoliv ne jednou, nýbrž vícekrát zavlečena byla, kdežto jiná místa cholera stále a se zálibou navštěvuje, nevážíc se na směry styku, ve kterých se lidé pohybují.

V takových místech má cholera své příbytky vyhlédnuté, ve kterých se při každé epidemii vždycky opět nejprvé objeví a nejprudčeji řadí. Zvláště to jsou hluboko položené, vlhké, odpadky organickými přeplněné byty, domy, ulice, které tvoření se cholery hromadné jmenovitě jsou příznivy.

Všeobecně se má za to, že místa neb části míst, která stojí na kamení celistvém, skrze které voda a odpadky organické proniknouti nemohou, nebo na půdě suché, písčité jež vodu do ní vniknuvší a přivedené spolu části organické